

TRACTATUS

DE SACRAMENTO

CONFIRMATIONIS.

SACRAMENTUM illud varias apud Autores Ecclesiasticos habet appellationes. Dicitur enim 1°. *manuum impositio*: Imponebant (Apostoli) manus super illi & accipiebant Spiritum Sanctum. (Act. 8. 17.) 2°. *Sacramentum chrismae & unctionis*, *chrisma salutis*, *chrisma sanctum*, nempe ab unctione & chrismate quæ in eo solent usurpari 3°. *Signaculum spiritale*, *signaculum dominicum*, *signaculum vitæ æternæ*: sive propter signum crucis fronti impressum; sive propter characterem ab eo Sacramento animæ infixum. 4°. *Perfectio*, quia gratiam Baptismatis perficit. 5°. *Commani & usitato nomine appellatur Confirmatio*, quia proprius est ipsius effectus, vires & robur subministrare, quibus muniti fidem Christi intrepidè profiteamur.

Definitur autem, *Sacramentum novæ Legis, quæ baptizatis additur robur, tum ad firmiter credendum, tum ad fidem ipsam constanter fortiterque propugnandam*. Dicitur autem 1°. *Sacramentum novæ*

Legis, quæ verba locum tenent generis; 2°. *quæ baptizatis additur robur*, quia Baptismus Confirmationi ita necessario præmittendus est, ut nequiquam administraretur homini, qui sacro fonte nondum esset expiatus; 3°. *quæ robur additur, tum ad firmiter credendum; tum ad fidem ipsam fortiter propugnandam*: quæ verba Confirmationem ab aliis Sacramentis discriminant, peculiaremque ipsius effectum & gratiam exprimunt.

Hæc definitio ex iis magis elucescet, quæ in hujus Tractatus decursu exposituri sumus. Ad octo capita revocari possunt. In primo expendemus utrum Confirmatio verum sit novæ Legis Sacramentum; in secundo, de materia; in tertio, de forma; in quarto, de Ministro; in quinto, de subiecto Confirmationis, & dotibus ad eam asserendis; in sexto, de necessitate; in septimo, de effectibus; in octavo, de præcipuis hujus Sacramenti cereimoniis disseremus.

CAPUT PRIMUM.

Utrum Confirmatio verum sit novæ Legis Sacramentum.

IN expungendam è numero Sacramentorum Confirmationem sæculo XVI, conspirarunt Lutherus & Calvinus. *Ut inter Sacramenta divinitus instituta*, ait Lutherus, *Confirmationem numeremus, nullam invenimus causam: ... quare satis est, pro quodam ritu ecclesiastico, seu ceremonia sacramentali Confirmationem habere, similem ceteris ceremoniis, consecrandæ aquæ, aliarumque rerum.* (Lib. de captiv. Babyl. cap. de Confirmat. edir. Wittemberg. tom. 2. pag. 82.)

Calvinus autem Confirmationem appellat, *vacuum & frigidum signum; abortivam Sacramenti larvam.* (*Lib. 4. institut. cap. 19. sect. 7. & 13.*) Ulterius deinde progressus est vir audacissimus. *Ex eorum numero, inquit, me nequaquam esse profiteor, qui otiosam Confirmationis ceremoniam esse putant, qualis sub Papatu Romano observatur, ut potè qui eam inter maximè exitiales satanæ præstigos numerem.* (*Antidot. Concil. Trident. Sess. 7. can. 1. de Confirmat. Edit. Genev. an. 1617. pag. 299. col. 1.*) Ad refellendam hanc impietatem, sit.

P R O P O S I T I O.

Confirmatio verum est novæ Legis Sacramentum:

Ut Sacramentum illud à Novatorum conviciis vindicetur, quadruplicis generis argumentum adhibebimus; primum, ex Scriptura; secundum, ex Conciliis; tertium, ex Patribus; quartum, ex præscriptione.

A R G. I. Ex Scriptura.

In Actibus Apostolorum sic narratur: *Cùm audissent Apostoli qui erant Jerosolymis, quòd recepisset Samaria verbum Dei, miserunt ad eos Petrum & Joannem: qui cùm venissent, oraverunt pro ipsis, ut acciperent Spiritum Sanctum: nondum enim in quempiam illorum venerat; sed baptizati tantùm erant in nomine Domini Jesu. Tunc imponebant manus super illos, & accipiebant Spiritum Sanctum.* (*Act. 8. v. 14. & seq.*) De Discipulis Epheliis dicitur: *His auditis, baptizati sunt in nomine Domini Jesu, & cùm imposuisset illis manus Paulus, venit Spiritus Sanctus super eos, & loquebantur linguis & prophetabant.* (*Ibid. 19. v. 5. & 6.*)

Ex iis Scripturæ locis quæ Confirmationem

exhibent, deducitur hoc argumentum: Ad verum novæ Legis Sacramentum tria requiruntur, nempe ut sit signum sensibile, ut conferendæ gratiæ vim habeat, institutionem divinam: atqui hæc tria Confirmationi conveniunt: & 1°. ibi est signum sensibile, ubi oratio & manuum impositio adhibentur: atqui hæc duo in Confirmatione usurpantur Apostoli, & etiamnum observat Ecclesia; ergo, &c. 2°. Ritus ille vim habet gratiæ conferendæ, per quem Spiritus Sanctus datur: atqui per Confirmationem, &c. *Imponebant Apostoli manus super illos; & accipiebant Spiritum Sanctum.* 3°. Ritus sensibilis, non ab hominum ministerio, sed à sola Dei voluntate & institutione, vim gratiæ impertiendæ ducere potest: atqui Confirmatio, ut modo diximus, vim habet gratiæ conferendæ; ergo eam ab instituentè Deo acceperit necesse est. In Confirmatione igitur omnes deprehenduntur conditiones, quæ verum novæ Legis Sacramentum constituunt.

Solvuntur objecta.

Objicies. In præfatis Scripturæ locis, hæc verba, *accipiebant Spiritum Sanctum*, non intelligenda sunt de gratia interiori, sed de miraculorum, prophetiæ, & sanationum donis, quæ à Theologis dicuntur, *gratiæ gratis datæ*; ergo ex Scripturæ loca non probant Confirmationem esse veri nominis Sacramentum.

Resp. Neg. maj. Quamvis enim miraculorum, prophetiæ, & sanationum dona, iis passim concessa fuerint quibus manus imponebant Apostoli, certum est iisdem etiam datam esse gratiam interiorè ad sanctitatis & justitiæ incrementum. 1°. Quia illi quibus manus imposuerunt Apostoli, dicuntur Spiritum Sanctum accepisse: atqui illud de iis dici non potest, qui gratias tantum *gratis datas* recipiunt: siquidem malis etiam hominibus distribuuntur aliquando, qui sanè Spiritum Sanc-

tum inhabitantem non habent. 2°. Quia Fideles ex manuum impositione eundem acceperunt Spiritum Sanctum, qui datus fuerat Apostolis, teste Petro : *Cum autem, inquit, cepissem loqui, cecidit Spiritus Sanctus super eos, sicut & in nos in initio.* (*Act. 11. 15.*) Atqui Spiritus Sanctus datus Apostolis, non solum miraculorum & prophetiæ dona ipsis contulit, sed etiam gratiam internam quæ subito ita mutati sunt, ut qui prius meticulosi erant, postea fidem Christianam intrepidè confiterentur, nihilque vel à Principibus Synagogæ, vel ab ipsis Cæsaribus formidaverint; ergo verba hæc, accipiebant Spiritum Sanctum, de gratiâ etiam interiori intelligenda sunt.

Inst. De Discipulis Ephesiis dicitur : *Cum imposuisset illis manus Paulus, venit Spiritus Sanctus super eos, & loquebantur linguis & prophetabant.* (*Act. 19. 6.*) Ergo. verba hæc, accipiebant Spiritum Sanctum, non gratiam internam, sed externa linguarum ac prophetiæ dona tantum significant.

Resp. Neg. conseq. Scilicet impositionis manuum duplex fuit effectus; alter occultus & latens, quo Spiritus Sanctus in animam illaptus, eam superiori gratiâ interius roborabat; alter autem externus & visibilis, nempe conspicua vel miraculorum, vel prophetiæ, vel linguarum dona. Prior effectus in Ecclesia, ex Christi institutione futurus erat per ætens; posterior vero ad tempus tantum duraturus, donec fides per omnes populos propagata foret & stabilita, ut sic docet Augustinus : *Primis temporibus cadebat super credentes Spiritus Sanctus, & loquebantur linguis quas non didicerant; ... signa erant temporis opportuna. Oportebat ita significari in omnibus linguis Spiritum Sanctum, quia Evangelium Dei per omnes linguas cursurum erat toto orbe terrarum. Significatum est illud, & transit.* (*Tract. 6. in 1. Epist. Joan. n. 10. tom. 3. part. 2. pag. 868.*) Sic etiam habet : *Neque*

enim temporalibus & sensibilibus miraculis attestantibus, per manus impositionem modo datur Spiritus Sanctus, sicut antea dabatur, ad commendationem rudis fidei, & Ecclesiæ primordia dilatanda : sed invisibiliter & latenter intelligitur, eorum cordibus divina caritas inspirari. (*Lib. 3. de Bapt. cap. 16. tom. 9. pag. 116.*) Ergo in iis quibus manus imponebant Apostoli, præter externa linguarum & prophetiæ dona, alter agnoscendus est Spiritus Sancti effectus, isque præcipuus, scilicet nova gratiæ interioris accessio.

Inst. Samaritani per Apostolicam manuum impositionem, eam tantum gratiam acceperunt, quæ prius caruerant : atqui non caruerant gratiâ interiori & sanctificante, quam scilicet ex sacris fontibus hauserant, sed gratiâ tantum gratis datâ ; ergo istam solam per impositionem manuum Apostolorum acceperunt.

Resp. 1°. Retorqueo argumentum : Fideles & Apostoli Eucharistiâ percipiendo, eam tantum gratiam recipiebant, quam prius non habuerant : atqui gratiâ interiori non caruerant : ergo nullam ex Eucharistiâ gratiam internam percipiebant : quantum autem illud, tum à fide, tum à ratione sit alienum, nemo non videt.

Resp. 2°. Dist. min. Non caruerant gratiâ sanctificante, quoad substantiam, conc. quoad illius perfectionem, neg. min.

Itaque Samaritani gratiam quidem sanctificantem in Baptismate receperant, gratiam scilicet regenerationis & adoptionis, quæ est hominis Christiani veluti infantia, juxta illud S. Petri : *Sicut modo geniti infantes, rationale sine dolo lac concupiscite ; ut in eo crescatis in salutem.* (*1. Petr. 2. 2.*) Sed nondum habuerant eam gratiâ sanctificantis perfectionem, quæ est hominis Christiani quasi virilis ætas, eumque corroborat ad fidem strenuè profitendam ; illam autem gratiâ perfectionem & fortitudinem, quæ proprius est Confir-

mationis effectus, per impositionem manuum Apostolorum acceperunt. Sic ipsimet Apostoli, licet gratiâ sanctificante jam instructi, non nisi tamen ex Spiritûs Sancti illapsu, eam roboris & fortitudinis gratiam consecuti sunt, quâ Christo generosi & intrepidi testes fierent, juxta hæc Christi verba: *Accipietis virtutem supervenientis Spiritûs Sancti in vos; & eritis mihi testes in Jerusalem, & in omni Judæa* (Act. I. 8.)

ARG. II. Ex Conciliis.

1°. Concilium Eliberitanum, quod referri solet ad annum 305, statuit ut si quis in necessitate infirmitatis baptizatus supervixerit, ad Episcopum perducatur, ut per manûs impositionem perfici possit. (Cap. 38. tom. I. Concil. pag. 974. & 975.) Manûs impositio eo loci ipsa est de qua agimus Confirmatio; tum quia vocatur Christianorum perfectio, tum quia manûs impositio quæ ab Episcopo super Neophytum fieri debet: ad Confirmationem pertinet, quod ultro conceditur ab omnibus. Hanc autem verum esse novæ Legis Sacramentum ex præfato Canone sic ostenditur: Quid est Sacramentum propriè dictum, nisi ritus sensibilis, vimque conferendæ gratiæ habens? atqui ex Canone Eliberitano, Confirmatio 1°. signum est sensibile, cum fiat per manûs impositionem; 2°. vim habet gratiæ imperpendendæ, cum hominem jam Baptismate justificatum, perfectum efficiat Christianum; ergo, &c.

2°. Concilium Hispalense II, an. 619. statuit Presbyteris non licere per impositionem manûs, *Fidelibus baptizatis. . . . Paracletum Spiritum tradere, . . . nec chrismate baptizatorum frontes signare, . . . quia Pontificatûs apicem non habent.* (Cap. 7. tom. 5. Concil. pag. 1666.) Hic per manûs impositionem cum chrismate & unctione conjunctam designatur Confirmatio: atqui eam Sacramentis annumerat Synodus Hispalensis; tum

quâ in eo capite differit de iis quæ Presbyteris prohibentur in Ecclesiasticis Sacramentis; tum quia declarat per eam Spiritum Sanctum tradi: tum denique quia eam tantæ dignitatis esse docet, ut à Presbyteris, quamquam Baptismatis Ministris, celebrari non possit.

3°. Concilium Cabillonense II an. 813, *Dictum est nobis, inquit, quod quidam de plebe, bis aut ter ab Episcopis, ignorantibus eisdem Episcopis, confirmentur: unde nobis visum est eandem Confirmationem, sicut nec Baptismum, iterari minime debere.* (Can. 27. tom. 7. Concil. pag. 1278.) Ibi Patres Confirmationem cum Baptismo comparant: atqui illam profectio cum Baptismate non contulissent, nisi in ea verum agnovissent Sacramentum.

4°. Concilium Parisiense VI an. 829. de confirmandorum susceptoribus vel Patrinis sic loquitur: *Intelligere debent, & vim tanti Sacramenti, & quidquid pro aliis sponderint.* (Lib. I. c. 54. tom. 7. Concil. pag. 1635.) Atqui sibi Confirmatio dicitur tantum Sacramentum.

5°. Denique his & aliis quæ omittimus Conciliis, accidit Synodus Tridentina quæ ita definit: *Si quis dixerit Confirmationem baptizatorum otiosam ceremoniam esse, & non potius verum ac proprium Sacramentum, anathema sit.* (Sess. 7. de Confirm. can. I.)

ARG. IV. Ex Sanctis Patribus.

Tertullianus: *Caro, inquit, abluitor, ut anima emaculetur; caro ungitur, ut anima consecretur, caro signatur, ut & anima muniatur.* (Lib. de resur. carnis, cap. 8.) Dehinc, (post Baptismum) manus imponitur, ait idem Doctor, per benedictionem advocans & invitans Spiritum Sanctum: . . . tum ille sanctissimus Spiritus super emundata & benedicta corpora, libens à Patre descendit super Baptismûs.

aquas, tanquam pristinam sedem recognoscens con-
quiescit. (*Lib. de Baptism. cap. 7 & 8.*) Hic Con-
firmationem describit Tertullianus, quæ ipsius æta-
te Baptismati conjuncta erat. Porro ritus ille vim
habet gratiæ conferendæ, verumque est Sacra-
mentum, per quod anima consecratur & munitur;
per quod advocatur Spiritus Sanctus, & libens à
Patre descendit: atqui, juxta Tertullianum, hu-
jusmodi est ritus confirmationis: ergo, &c.

S. Cyprianus qui Martyr occubuit anno 258,
loquens de manûs impositione à Petro & Joanne
super Samaritanos recens baptizatos adhibita, hæc
addit: *Quod nunc quoque apud nos geritur, ut qui
in Ecclesia baptizantur, Præpositis Ecclesiæ offer-
rantur, & per nostram orationem & manûs imposi-
tionem Spiritum Sanctum consequantur.* (*Epist. 73.
ad Jubaian. Edit. Baluz. pag. 132.*) Porro ritus
ille veri Sacramenti dignitatem sibi vindicat, qui est
sensibilis, vimque habet gratiæ conferendæ: atqui,
juxta S. Cyprianum, Confirmatio ritus est sensibi-
lis, cum in oratione & manûs impositione con-
stituatur; vim etiam impertiendæ gratiæ sibi ad-
junctam habet: siquidem per eam baptizati *Spiri-
tum Sanctum consequuntur.*

S. Cyrillus Hierosolymitanus qui IV sæculo scrip-
sit, de sacro chrismate quo designatur Confirmatio,
ita differit: *Quæ admodum panis Eucharistiæ, post
Sancti Spiritus invocationem, non amplius est panis
communis, sed corpus Christi; ita & sanctum istud
unguentum non amplius est (unguentum) nudum...
post invocationem, sed Christi donarium, ... dum
ipse visibili unguento inungitur corpus, Sancto &
vivifico Spiritu anima sanctificatur.* (*Cateches. 21.
Mystagogic. 3. pag. 316. & 317. Edit. BB.*) Atqui
nisi Confirmatio verum esset Sacramentum, num-
quid S. Doctor unguentum, vel chrisma quod in ea
adhibetur, cum pane Eucharistico compararet
Numquid illi vim sanctificandi animam attribuere
(*Vide Notam Benediciorum in hunc S. Cyrilli*
cum.)

S. Pacianus IV sæculo Barcinonenfis Episcopus:
*Lavacro peccata purgantur, chrismate Spiritus
Sanctus perfunditur, ... atque ita totus homo renas-
citur & innovatur in Christo.* (*Biblioth. Patrum,
tom. 4. pag. 318 & 319.*) Numquid autem
chrismati sive Confirmationi virtus gratiam imperi-
tendi, ac proinde Sacramenti dignitas expressius
attribui potest?

S. Augustinus qui obiit anno 430: *Sacramentum
chrismatis, inquit, ... in genere visibilibus signa-
colorum sacro-sanctum est, sicut ipse Baptismus.*
(*Lib. 2. contra litteras Peliliani, cap. 104. tom. 9.
pag. 293.*) Non minus aperta sunt ista ejusdem
Doctoris verba: *Unctio spiritualis ipse Spiritus Sanc-
tus est, cujus Sacramentum est in unctio visibili.*
(*Tract. 3. in. 1. Epist. Joan. n. 5.*) Atqui in iis
pluribusque aliis locis, S. Augustinus Confirma-
tionem, sub chrismatis & unctiois nominibus
Sacramentum appellat.

Alios Patres, autoreſque Ecclesiasticos, quo-
rum seriem longissimam, & per singula Ecclesiæ
sæcula deductam reperias apud Witaſſii Continua-
torem, prætermittere jubet brevitatis. Ex iis autem
quos appellavimus satis manifestum est, quantum
à priorum Ecclesiæ temporum fide, quæ tamen
plurimum venerari se testantur, defecerint Pseudo-
Reformati, cum è Sacramentorum numero Con-
firmationem expunxerunt.

ARG. IV. Ex Præscriptione.

Priusquam Lutherus & Calvinus in Ecclesiam
rebellarent, Confirmationem verum esse novæ
Legis Sacramentum, tanquam dogma ab ipsis
Apostolis transmissum credebant, tum Occiden-
tales omnes, tum Græci & Orientales, licet
variis dissidiis à se invicem distracti: cujus rei fidem
faciunt antiquissimi Latinorum Rituales libri, &
vetustissima Græcorum ac Orientalium Euchologia;

atque tantæ concordiæ non alia potuit esse causa, quam vis ipsa veritatis à primis Ecclesiæ temporibus derivatæ: vel enim hæc fides cum Ecclesia Catholica nata est, vel in eam decursu temporum inuenta: atque istud posterius absurdè prorsus diceretur; nova quippè doctrina in re tam gravi non potuit in Ecclesiam inferri, quin Doctores antiquitatis tenacissimi, & pii homines fidei rudimenta probè edocti & ipsa Catholicorum Concilia reclamaverint. Rem enim ita contigisse certum est, quoties nova figmenta diffeminare tentarunt heterodoxi: atque tamen nullibi vel levissimum contradictionis vestigium in Ecclesiæ monumentis reperias; fides igitur quæ Confirmationem esse novæ Legis Sacramentum ab universa Ecclesia creditum est, à primis ipsius temporibus & ab ipsis Apostolis defluxit: hic enim locum habet illud Augustini effatum, toriè hæreticis objectum: *Quod universa tenet Ecclesia, nec Conciliis institutum, sed semper retentum est, non nisi auctoritate apostolicâ traditum reddissimè creditur.* (*Lib. 4. de Bapt. cap. 24.*)

Solvuntur objecta.

Objicies 1°. cum Dallæo: S. Ignatius, S. Polycarpus, S. Clemens, S. Justinus, Athenagoras, Theophilus, Tatianus, S. Irenæus, qui Apostolis propinquiores vixere, de Confirmatione prorsus tacent; ergo ritus ille ab ipsis Apostolis non fuit transmissus.

Resp. 1°. Neg. ant. Quia veteres Scriptores, in objectione laudatos, Confirmationis meminisse probat Witassii Continuator: Theophilus, v. g. Episcopus Antiochenus qui eadem quæ S. Justinus, ætate vixit, nonne Confirmationem istis verbis designat? *Quis est qui cum in hanc vitam editur, aut in palæstram ingreditur, oleo non ungetur?* (*Lib. 1. ad Antolycum, n. 12 inter opera S. Justinii, Edit. BB. pag. 345.*) Præterea ex Veterum scriptis,

alia temporum injuriâ & vetustate exesa omnino perière; alia verò non nisi mutila & interpolata ad nos pervenère. Non pauca enim desiderantur illorum opera, quorum meminere Eusebius (*in Hist. Eccles.*) & Hieronymus: (*Lib. de Scripturis Ecclesiasticis.*) Quæ verò arte augurari potuit Dallæus, in iis quæ nobis defunt Veterum scriptis, de Confirmatione nihil dictum fuisse?

Resp. 2°. Neg. conseq. Etiam si enim præfati Scriptores de Confirmatione prorsus tacuissent, eorum silentium prævalere non deberet innumeris Patrum, autorumque Ecclesiasticorum testimoniis, qui Confirmationem verum esse novæ Legis Sacramentum apertè tradunt. Si quid enim valeat Dallæi argumentum, pariter nutabit Baptismi & Eucharistiæ fides, quorum non meminere nonnulli Veteres: atque tamen Baptismum & Eucharistiam admittunt Pseudo-Reformati.

Si reponant in Evangelio & libris Apostolicis adeo expressam fieri Baptismatis & Eucharistiæ mentionem, ut eorum certitudo paucorum silentio labefactari non possit; eodem jure respondemus in sacris Litteris autorem Actuum. Apostolorum in gratiam Sacramenti Confirmationis tam apertè clamare, ut paucorum silentium Catholicæ veritati nihil noceat; maximè verò cum eorum institutum non exigeret, ut Sacramenta nostra exponerent; sic Veteribus qui Apologias pro Christianis scripsere, ad Gentilium calumnias propulsandas, minime opus erat ut singula nostra Sacramenta figillatim explicarent; tales autem fuèrunt Justinus, Athenagoras, Theophilus, &c.

Obj. 2°. Ex allegatis Patrum locis nihil potest colligi, quod Confirmationem verum esse Sacramentum probet, si eam habeant ut ritum ad Baptisma pertinentem, ipsiusque appendicem: atque ita sentire SS. Patres vel inde patet, quòd non in aliis ferè libris de Confirmatione verba faciant, quàm in iis de Baptismate inscribuntur, ergo, &c.

Resp. Neg. min. Ideo enim SS. Patres Confirmationem sapius commemorant, ubi de Baptismo differunt, quod prioribus Ecclesiæ sæculis Sacramentum Confirmationis statim post Baptismum administrari consueverat. Et vero, si quid sit in eo argumento roboris, dicendum etiam erit Eucharistiam inter Baptismi ceremonias à SS. Patribus fuisse repositam; quia in libris quos de Baptismate inscripserunt, non Confirmationis tantum sed etiam Eucharistiæ mentionem facere solent. Sic Augustinus Donatistam refellens: *Si ad hoc valet, inquit, quod dictum est in Evangelio, Deus peccatorem non audit, ut per peccatorem Sacramenta non celebrentur, quomodo exaudit homicidam deprecantem, vel super aquam Baptismi, vel super oleum, vel super Eucharistiam?* (Lib. 5. de Bapt. cap. 20. n. 28.) Atqui profecto non putant ipsimet Lutherani & Calvinistæ, Eucharistiam inter Baptismi ceremonias à Sanctis Patribus fuisse constitutam; illud igitur ab iis facilitatum est, non propter Sacramenti unitatem, sed quia ipsorum temporibus ea fuit consuetudo, ut Confirmatio & Eucharistia Baptismati statim adungerentur.

Præterea illi Confirmationem non habuerunt ut merum Baptismi ritum, qui passim docent eam à Presbyteris administrari non posse, quamvis ordinarii sint Baptismatis, Ministri: atqui ita asserunt SS. Patres, ut compertum erit ex dicendis de Confirmationis Ministro. Sic testatur Hieronymus, *hanc esse Ecclesiarum consuetudinem, ut ad eos qui... in minoribus urbibus... baptizati sunt, Episcopus ad invocationem Spiritus Sancti manum impositionis excurret.* (Dialog. contra Luciferianos, tom. 4. part. 2. pag. 295.)

Denique quod non nisi post datum Baptismum fieri solet, non est ritus ad eum pertinens: atqui, juxta SS. Patres, Confirmatio post celebratum duntaxat Baptismum conferebatur, ut patet tum ex testimoniis jam prolatis, tum ex isto Concilii Lao-

diceni decreto: *Oportet eos qui illuminantur, post Baptisma inungi supercalesti chrismate.* (Can. 48. tom. 1. Concil. Labb. pag. 1506.) Ergo certum est à Patrum mente longissimè recedere Hæreticos, qui fingunt Confirmationem ab iis nihilo pluris, quam meram Baptismatis ceremoniam fuisse æstimatam.

Obj. 3°. De iis quæ ad Confirmationem pertinent, variæ sunt & pugnantæ sententiæ: de materia ipsius & forma nullus est inter Theologos rixandi finis: atqui hæc opinionum diversitas & pugna satis probat Confirmationem non esse verum novæ Legis Sacramentum; ergo, &c.

Resp. Neg. min. Ejusmodi enim Theologorum dissensiones non obstant, quoniam Confirmatio verum sit novæ Legis Sacramentum; 1°. quia licet variis de materia & forma Confirmationis opinionibus distrahantur, in eo tamen apertè consentiunt, quod illa Sacramentum sit propriè dictum; 2°. quia de Baptismate quod veri nominis Sacramentum esse consentitur Lutherani & Calvinistæ, multæ similes identidem exorta sunt inter Theologos controversiæ. Quinimo nonne inter se litigant Pseudo-Reformati, tum de materia Baptismi, quam alii cum Catholicis in aqua constituunt; alii, ut Lutherus, etiam in vino aut lacte; vel, ut Beza, in quovis liquore ad abluendum idoneo; tum de forma, ad quam satis est, juxta Lutherum, ut conferatur Baptismus *in nomine Domini*, & judice Brentio, *in confessione Trinitatis* à cathecumeno emissâ, & juxta Calvinum, *in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*? De Eucharistia etiam, quam tamen ut verum Sacramentum habent, quanta sit Lutheranos inter & Calvinistas discordia, ex postea dicendis manifestum erit; ergo fateantur necesse est Pseudo-Reformati, ex Scholasticorum de Confirmationis materia & forma dissensionibus inferri non posse, eam non esse verum novæ Legis Sacramentum.